

This Question Paper consists of **54** questions and **16** printed pages.

ఈ ప్రశ్నాపత్రము **54** ప్రశ్నలు మరియు **16** ముద్రిత పేజీలను కలిగినది.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

రోల్ నం.

9129

ECONOMICS

(అర్థశాస్త్రము)

(214-T)

Code No. **70/S/O/T**
కోడ్ నం.

SET/సెట్

A

Day and Date of Examination

(పరీక్ష యొక్క తేది మరియు రోజు)

Signature of Invigilators 1.

(ఇన్విజిలేటర్ల యొక్క సంతకము)

2.

General Instructions :

1. Answers of all the questions are to be given in the Answer-Book given to you.
2. **15** minutes time has been allotted to read this Question Paper. The question paper will be distributed at **02.15** p.m. from **02.15** p.m. to **02.30** p.m., the students will read the question paper only and will not write any answer on the Answer-Book during this period.
3. Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
4. Please check the Question Paper to verify that the total pages and total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
5. For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question, i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
6. All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
7. Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
8. Write your Question Paper Code No. **70/S/O/T**, Set **A** on the Answer-Book.
9. The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

70/S/O/T/214-T-A

సామాన్య సూచనలు.

1. అన్ని ప్రశ్నలకు మీకు ఇచ్చిన సమాధాన-పత్రంలో మాత్రమే సమాధానాలు రాయాలి.
2. ఈ ప్రశ్నాపత్రాన్ని చదవటానికి 15 నిమిషాల సమయం కేటాయించబడినది. ప్రశ్నాపత్రం మధ్యాహ్నం 02.15 గంటలకు పంపిణీ చేయబడుతుంది. మధ్యాహ్నం 02.15 నుండి 02.30 గంటల వరకు విద్యార్థులు ప్రశ్నాపత్రాన్ని మాత్రమే చదువుతారు మరియు ఈ వ్యవధిలో సమాధానపత్రం పై ఎలాంటి జవాబులు రాయరాదు.
3. అభ్యర్థి తన రోల్ నంబరు ప్రశ్నాపత్రంలోని తొలి పుటపై వేయాలి.
4. ప్రశ్నాపత్రంలోని మొత్తం పుటల సంఖ్య, ప్రశ్నపత్రం తొలిపుట పై భాగంలోని పుటల సంఖ్యతో సరిపోయిందో లేదో సరిచూచుకోవాలి. ప్రశ్నలు వరుసక్రమంలో ఉన్నది, లేనిది కూడా సరిచూచుకోవాలి.
5. సంక్షిప్త (అబ్జెక్టివ్) ప్రశ్నలలో ప్రతి ప్రశ్నకు (A), (B), (C) మరియు (D) అనే నాలుగు జవాబులున్నాయి. సరైన సమాధానం గుర్తించి, మీకిచ్చిన సమాధాన పత్రంలో రాయాలి.
6. సంక్షిప్త (అబ్జెక్టివ్) ప్రశ్నలకు వేరుగా సమయం కేటాయించలేదు. అన్ని ప్రశ్నలకు నిర్ణీత గడువులోగా జవాబులు రాయాలి.
7. సమాధానాల పుస్తకంలో ఎటువంటి గుర్తులు, సంజ్ఞలు, రోలు నంబరు వేయరాదు. దీన్ని అతిక్రమించిన వాళ్లు అనర్హులుగా గుర్తింపబడతారు.
8. ప్రశ్నపత్రం కోడ్ నెం. 70/S/O/T, Set **A** సమాధాన పత్రం మీద రాయాలి.
9. ప్రశ్నాపత్రం రెండు భాషలలో ఉన్నది (బైలింగ్వల్), ప్రశ్నలకు సంబంధించిన అనుమానమేదైన వచ్చిన అభ్యర్థి ఆంగ్ల భాగమును సంప్రదించి అనుమానమును తొలగించుకొనవచ్చును.

ECONOMICS

(అర్థశాస్త్రము)

(214-T)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

సమయం : 3 గంటలు]

[గరిష్ట మార్కులు : 100

- Note :** (i) This question paper consists of **54** questions in all.
(ii) **All** questions are compulsory.
(iii) Marks are given against each question.
(iv) **Section A** consists of
(a) **Q. No. 1 to 20** – Multiple Choice type Questions (MCQs) carrying **1** mark each. Select and write the most appropriate option out of the four options given in each of these questions.
(b) **Q. No. 21 to 35** – Objective type questions carrying **2** marks each (with **2** sub-parts of **1** mark each) Attempt these questions as per the instructions given for each of the questions **21** to **35**.
(v) **Section B** consists of
(a) **Q. No. 36 to 46** – Very Short Answer type questions carrying **2** marks each to be answered in the range of **30** to **50** words.
(b) **Q. No. 47 to 52** – Short Answer type questions carrying **3** marks each to be answered in the range of **50** to **80** words.
(c) **Q. No. 53 and 54** – Long Answer type questions carrying **5** marks each to be answered in the range of **80** to **120** words.

- గమనిక :** (i) ఈ ప్రశ్నాపత్రములో **54** ప్రశ్నలు ఉండును.
(ii) అన్ని ప్రశ్నలకు తప్పనిసరిగా జవాబును రాయాలి.
(iii) ప్రతి ప్రశ్నకు ఎదురుగా మార్కులు ఇవ్వబడినవి.
(iv) **విభాగము – A** లో ఈ క్రింది ప్రశ్నలు కలిగి ఉంటుంది.
(a) **1 నుండి 20 వరకు** బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు. ప్రతి ప్రశ్నకు **1** మార్కు ఇచ్చిన 4 జవాబులు నుండి సరైనదానిని ఎంపిక చేసి వ్రాయండి. కొన్ని ప్రశ్నలకు అంతర్గత చాయిస్ ఇవ్వబడినది. అలాంటి ప్రశ్నలలో ఏదో ఒక చాయిస్ కు మాత్రమే జవాబు వ్రాయండి.
(b) **21 నుండి 35 లక్ష్య రూప (ఆబ్జెక్టివ్) ప్రశ్నలు.** ప్రతి ప్రశ్నకు **2** మార్కులు. (ప్రతి ఉపవిభాగానికి **1** మార్కు) ప్రతి ప్రశ్నకు సూచించిన ప్రకారము జవాబులు వ్రాయండి.
(v) **విభాగము – B** లో ఈ క్రింది ప్రశ్నలు కలిగి ఉంటుంది.
(a) ప్రశ్నలు **36 నుండి 46 వరకు** అతి చిన్న జవాబు ప్రశ్నలు. ప్రతి ప్రశ్నకు **2** మార్కులు. జవాబు **30 నుండి 50 పదాలలో** క్లుప్తంగా వ్రాయండి.
(b) ప్రశ్నలు **47 నుండి 52 వరకు** చిన్న జవాబు ప్రశ్నలు. ప్రతి ప్రశ్నకు **3** మార్కులు. జవాబు **50 నుండి 80 పదాలలో** వ్రాయండి.
(c) ప్రశ్నలు **53 మరియు 54 పెద్ద జవాబు ప్రశ్నలు.** ప్రతి ప్రశ్నకు **5** మార్కులు. జవాబు **80 నుండి 120 పదాలలో** వ్రాయండి.

SECTION – A

విభాగము – A

1. Which of the following is the example of a single use consumer goods ?

1

- (A) Television (B) Car
(C) Washing Machine (D) Milk

ఈ క్రింది వాటిలో ఏది ఒక్కసారి మాత్రమే వాడగలికే వినియోగ వస్తువుకు ఉదాహరణ ?

- (A) టెలివిజన్ (దూరదర్శిని) (B) కారు
(C) వాషింగ్ మెషిన్ (D) పాలు

2. Which one among the following is not an example of Natural Resources ?

1

- (A) Land (B) Forest
(C) Mountain (D) Machine

ఈ క్రింది వాటిలో ఏది సహజ వనరులకు ఉదాహరణ కాదు ?

- (A) భూమి (B) అడవులు
(C) పర్వతాలు (D) యంత్రము

3. Which among the following activities is considered as production ?

1

- (A) A student studying in a school.
(B) Purchase of a new house by an individual
(C) Growing vegetables in the Kitchen Garden
(D) A teacher teaching in a school.

ఈ క్రింది వాటిలో ఏది ఉత్పత్తిని ఉదాహరణగా చెప్పవచ్చును ?

- (A) పాఠశాలలో చదువుకొనే విద్యార్థి
(B) వ్యక్తి తన సొంత వాడకం కోసం కొనే కొత్త ఇల్లు
(C) ఇంటి తోటలో పండించే కూరగాయలు
(D) పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడు చేసే భోదన

4. Purchase of a refrigerator by the owner of a medical store is 1
- (A) Production (B) Consumption
(C) Capital Formation (D) Durable Producer's goods
- మెడికల్ లేదా మందుల షాపు యజమాని తన షాపు కోసం కొనే రిఫ్రిజరేటర్ (Refrigerator)
- (A) ఉత్పత్తి (B) వినియోగము
(C) మూలధన కల్పన (D) మన్నికగల ఉత్పాదక వస్తువు
5. If a factor owner spends a part of his income on purchase of goods and services and a part of his income is saved and kept idle then it will 1
- (A) not be a part of capital formation
(B) be a part of capital formation
(C) be a part of consumption
(D) None of the above
- ఒక ఉత్పత్తి కారకాల యజమాని తన ఆదాయంలో కొంత భాగమును వస్తు, సేవలను కొనడానికి మరియు కొంత భాగమును పోదుపు చేసి వృధాగా ఉంచితే అది
- (A) మూలధన కల్పనలో భాగము కాదు
(B) మూలధన కల్పనలో భాగము
(C) వినియోగంలో భాగము
(D) పైని ఏవి కావు
6. Keeping all other factors unchanged, when a producer should stop employing more unit of labour ? 1
- (A) when Marginal product increases
(B) when Marginal product decreases
(C) when Marginal product is zero
(D) when Marginal product is negative
- ఇతర అన్ని కారకాలను స్థిరంగా ఉంచినప్పుడు ఉత్పత్తిదారుడు మరిన్ని కార్మిక యూనిట్లు లేదా శ్రామికులను నియమించడం ఎప్పుడు ఆపి వేస్తాడు.
- (A) ఉపాంత ఉత్పత్తి పెరుగుతున్నప్పుడు
(B) ఉపాంత ఉత్పత్తి తగ్గుతున్నప్పుడు
(C) ఉపాంత ఉత్పత్తి సున్నా (0) అయినప్పుడు
(D) ఉపాంత ఉత్పత్తి ఋణాత్మకం అయినప్పుడు

7. The expenditure on hiring labour for production of a commodity is known as 1
- (A) Fixed cost (B) Variable cost
(C) Implicit cost (D) None of the above

ఒక వస్తువుని ఉత్పత్తి చేయడానికి ఉత్పత్తిదారుడు శ్రమికులను నియమించి లేదా అద్దెకు (Hire) తీసుకొని ఆ శ్రామికులకు చెల్లించే వ్యయం

- (A) స్థిర వ్యయం (B) చర వ్యయం
(C) అస్పష్ట వ్యయం (D) పైవి ఏవి కావు

8. Profit is the surplus of 1
- (A) Total cost over total revenue (B) Total revenue over total cost
(C) Total revenue over average cost (D) Total cost over average cost

లాభం అనేది దేనికి మిగులు

- (A) మొత్తం వ్యయం కంటే మొత్తం రాబడి ఎక్కువ
(B) మొత్తం రాబడి కంటే మొత్తం వ్యయం ఎక్కువ
(C) మొత్తం రాబడి కంటే సగటు వ్యయం ఎక్కువ
(D) మొత్తం వ్యయం కంటే సగటు వ్యయం ఎక్కువ

9. What will happen to the demand for tea if price of coffee falls ? The demand for tea will 1
- (A) increase (B) remain the same
(C) decrease (D) None of the above

కాఫీ యొక్క ధర తగ్గినప్పుడు, టీ (Tea) యొక్క డిమాండ్ ఏమి అవుతుంది.

- (A) పెరుగుతుంది (B) మార్పు ఉండదు
(C) తగ్గు తుంది (D) పైవి ఏవి కావు

10. Supply of a commodity _____ when its cost of input increases. 1
- (A) increases (B) decreases
(C) remains the same (D) None of the above

ఉత్పత్తి కారకాలు లేదా Inputs ధర (వ్యయం) వెరిగినప్పుడు సప్లయ్ _____.

- (A) పెరుగుతుంది (B) తగ్గుతుంది
(C) మార్పు ఉండదు (D) పైవి ఏవి కావు

11. Suppose you have planned to visit U.S.A., which of the following currencies would you need ? 1

(A) Yen (¥) (B) Pound (£)

(C) Euro (€) (D) Dollar (\$)

ఒక వేళ మీరు USA కి వెళ్ళడానికి ప్రణాళిక చేసుకొంటే, మీకు ఈ క్రింది వాటిలో ఏ కరెన్సీని అవసరం అవుతుంది ?

(A) యన్ (¥) (B) పౌండ్ (£)

(C) యూరో (€) (D) డాలర్ (\$)

12. Which of the following is not one of the functions of money ? 1

(A) A medium of exchange (B) A store of value

(C) Exchange of goods for goods (D) A measure of value

ఈ క్రింది వాటిలో ఏది ద్రవ్య చేసే విధులు కావు

(A) వినిమయ మాధ్యం (B) నిల్వల విలువ

(C) వస్తువులకు వస్తువుల మారకం (D) విలువల కొల మానం

13. Find out Cash Reserve Ratio if the total deposits with a commercial Bank is ₹ 500 and it gives ₹ 400 to a borrower as a loan. 1

(A) 10% (B) 20%

(C) 15% (D) 5%

ఒక వాణిజ్య బాంకు యొక్క మొత్తం డిపాజిట్ 500 రూ॥లు (₹) ఉన్నప్పుడు, రుణగ్రహీతలు 400 రూ॥లు (₹) అప్పుగా (loan) తీసుకొంటే నగదు రిజర్వ్ నిష్పత్తిని లెక్కించుము లేదా నగదు రిజర్వ్ నిష్పత్తి ఎంత ?

(A) 10% (B) 20%

(C) 15% (D) 5%

14. Which among the following is the correct formula to calculate Arithmetic Mean ? 1

(A) $\bar{X} = \frac{X}{N}$ (B) $\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$

(C) $\bar{X} = \frac{X \cdot N}{N}$ (D) $\bar{X} = \frac{N}{X}$

ఈ క్రింది వాటిలో ఏ సూత్రము అంక మాధ్యమాన్ని కనుగొనడానికి సరియైన సూత్రము.

(A) $\bar{X} = \frac{X}{N}$ (B) $\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$

(C) $\bar{X} = \frac{X \cdot N}{N}$ (D) $\bar{X} = \frac{N}{X}$

15. The Central tendency is the tendency of data to cluster towards 1
 (A) Right (B) Left
 (C) Centre (D) None of the above

కేంద్రధోరణి లేదా ప్రవృత్తి స్థానం (Central tendency) అనగా దత్తాంశ క్లస్టర్ ఏ వైపు వెళ్ళే ధోరణి

- (A) కుడి (B) ఎడమ
 (C) కేంద్రం (D) పైవి ఏవి కావు

16. Which of the following is a part of Tertiary sector ? 1
 (A) Fisheries (B) Banking
 (C) Construction (D) Forestry

ఈ క్రింది వాటిలో ఏది సేవా (తృతీయ) రంగంలోని భాగము

- (A) చేపల వెంపకం (B) బ్యాంకింగ్
 (C) నిర్మాణ సంస్థ (D) అటవీశాఖ

17. In which of the following sectors mining and quarrying are included ? 1
 (A) Primary sector (B) Secondary sector
 (C) Tertiary sector (D) None of the above

ఈ క్రింది వాటిలో ఏ రంగంలో మైనింగ్ (గనులు) మరియు క్వారీయింగ్ చేర్చబడతాయి.

- (A) ప్రాథమిక రంగం (B) ద్వితీయ రంగం
 (C) తృతీయ రంగం (D) పైవి ఏవి కావు

18. In selling of goods and services by the citizen of a country to the foreign country, which of the following terms is used ? 1

- (A) Imports (B) Exports
 (C) Imports and exports (D) None of the above

ఒక దేశ పౌరుడు, మరొక లేదా విదేశీ పౌరులకు వస్తు, సేవలు అమ్మే ప్రక్రియలో ఏ పదమును వాడతాము.

- (A) దిగుమతులు (B) ఎగుమతులు
 (C) దిగుమతి మరియు ఎగుమతులు (D) పైవి ఏవి కావు

19. Smoke from the power plants is one of the causes of 1

- (A) Water pollution (B) Noise pollution
(C) Air pollution (D) None of the above

పవర్ ప్లాంట్ల నుండి వచ్చే పొగ దీనికి కారణాలలో ఒకటి

- (A) నీటి కాలుష్యం (B) ధ్వని కాలుష్యం
(C) వాయు కాలుష్యం (D) పైవి ఏవి కావు

20. By recycling of used paper, we can contribute to 1

- (A) Saving Water Resources (B) Saving Forest Resources
(C) Saving Solar Energy (D) None of the above

ఉపయోగించిన కాగితాన్ని రీసైక్లింగ్ చేయడం ద్వారా మనం ఈ క్రింది వానికి దోహదపడవచ్చు.

- (A) నీటి వనరుల పోదుపు (B) అటవీ వనరుల పోదుపు
(C) సౌరశక్తి (solar energy) పోదుపు (D) పైవి ఏవి కావు

21. Fill in the blanks : 2

_____ can be stored but

_____ can not be stored.

ఖాళీలను పూరించండి.

_____ నిల్వ ఉంచుకొనవచ్చు కాని

_____ నిల్వ ఉంచ లేము

22. State whether these statements are True/False : 2

- (a) There is time gap between the production and consumption of goods.
(b) Goods alone are sufficient to satisfy human wants.

ఈ క్రింది వాటిలో ఏ ప్రతిపాదన సరియైనది, ఏ ప్రతిపాదన తప్పు లేదా ఒప్పు తెలుపుము.

- (a) వస్తువుల ఉత్పత్తికి మరియు వస్తువుల వినియోగానికి మధ్య కాల వ్యవధి ఉంటుంది.
(b) మన కోర్కెలు తీర్చడానికి కేవలము వస్తువులు మాత్రమే సరిపోతాయి.

23. State whether the following statements are True/False :

2

- (a) Production is creation of utility.
- (b) Consumption is creation of utility.

ఈ క్రింది ప్రతిపాదనలలో ఏది తప్పు లేదా ఒప్పు తెలుపుము.

- (a) ఉత్పత్తి అంటే ఉపయోగాన్ని సృష్టించడం
- (b) వినియోగం అంటే ఉపయోగాన్ని సృష్టించడం

24. (a) When income of a consumer increases, his demand for commodity X _____. 2

(b) When income of a consumer decreases, his demand for commodity X _____.

- (a) వినియోగదారుని ఆదాయం పెరిగినపుడు అతడు కొనే X వస్తువు యొక్క డిమాండ్ _____.
- (b) వినియోగదారుని ఆదాయం తగ్గినపుడు అతడు కొనే X వస్తువు యొక్క డిమాండ్ _____.

25. State whether the following statements are True / False :

2

- (a) With increase in number of sellers of a commodity in the market, the supply of that commodity decreases.
- (b) If the price of a commodity is expected to fall in near future, the firms will offer more quantity of the commodity for sale in present.

ఈ క్రింది ప్రతిపాదనలలో ఏది తప్పు లేదా ఏది ఒప్పు తెలుపుము.

- (a) వస్తువుల సప్లయ్ దార్లు లేదా అమ్మకందార్ల సంఖ్య మార్కెట్లో పెరిగినపుడు, ఆ వస్తువు యొక్క సప్లయ్ తగ్గుతుంది.
- (b) భవిష్యత్ లో ఒక వస్తువు యొక్క ధర తగ్గుతుంది అని ఊహించినపుడు, సంస్థలు వర్తమానంలో ఆ వస్తువును ఎక్కువగా అమ్మడానికి ఇష్టపడతారు లేదా అమ్మ చూపుతారు.

26. The primary functions of a Bank are _____ and _____. 2

బ్యాంకు ప్రాథమిక విధులు _____ మరియు _____.

27. No. of students in different Faculty and schools are given below :

2

Faculty	School 'A'	School 'B'
Arts	400	700
Science	600	400
Commerce	300	300

Find out the following :

(a) Which faculty has maximum No. of Students ?

(b) Which school has maximum No. of Students ?

ఈ క్రింది పట్టికలో వివిధ శాఖలకు మరియు పాఠశాలలకు చెందిన విద్యార్థుల సంఖ్య ఈయబడినది.

శాఖలు	పాఠశాల 'A'	పాఠశాల 'B'
కళ	400	700
విజ్ఞానశాస్త్రం	600	400
వాణిజ్యశాస్త్రం	300	300

వీటిని కనుగోనుము.

(a) ఏ శాఖలో గరిష్ట సంఖ్యలో విద్యార్థులు కలరు

(b) ఏ స్కూలు లేదా పాఠశాలలో గరిష్ట సంఖ్యలో విద్యార్థులు కలరు

28. Identify whether the following information are data or not :

2

(a) Mohan's monthly salary is ₹ 25,000/-

(b) There are 60 students in class X.

ఈ క్రింది సమాచారం డేటా అవునో కాదో గుర్తించండి. (దత్తాంశము)

(a) మోహన్ యొక్క నెలసరి వేతనం ₹ 25,000.

(b) పదవ తరగతిలో (X) 60 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు.

29. Fill in the blanks :

2

_____ and _____ are the basic tools of presenting raw data.

ఈ క్రింది ఖాళీలను పూరించండి.

_____ మరియు _____ ఇవి ముడి దత్తాంశమును సమర్పించడంలోని ప్రాథమిక పరికరాలు.

30. Fill in the blanks :

2

Primary, Secondary and Tertiary sectors _____ and _____ each other.

ఖాళీలను పూరించండి.

ప్రాథమిక, ద్వితీయ మరియు సేవల రంగాలు ఒకదానికి ఒకటి _____ మరియు _____.

31. Answer in **one** word : 2
- (a) When buying and selling of goods and services take place between the citizens of various countries, we call it _____.
- (b) The different countries of the world seem to be coming closer. The process is known as _____.
- ఒక్కపదంలో సమాధానం ఇవ్వండి.
- (a) వివిధ రకాల దేశాల పౌరుల మధ్య జరిగే వస్తు సేవల క్రియ విక్రయాలను _____ అంటారు.
- (b) ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలు ఒకటై జరిపే ప్రక్రియను _____ అంటారు.
32. Name two activities of each of the following sectors : 2
- (a) Tertiary sector
- (b) Secondary sector
- ఈ క్రింది రంగాల రెండు కార్యకలాపాలను తెలపండి.
- (a) తృతీయ రంగం
- (b) ద్వితీయ రంగం
33. Fill in the blanks : 2
- (a) When a country has economic relationship with other countries, then it is called _____.
- (b) Because of international trade goods are produced more efficiently because it leads to _____.
- ఖాళీలను పూరించండి.
- (a) ఒక దేశం ఇతర దేశాలతో ఆర్థిక సంబంధాన్ని కలిగి ఉండడాన్ని ఇలా _____ అంటారు.
- (b) అంతర్జాతీయ వ్యాపారం వలన వస్తువులు మరింత సమవర్ధంగా ఉత్పత్తి చేయబడతాయి. ఎందుకనగా ఇది _____ దారి తీస్తుంది.
34. State whether following statements are True / False : 2
- (a) People have come closer to each other through trade, transport and communication system.
- (b) The common thing between India and China is that they are the two largest democracies in the world.
- ఈ క్రింది ప్రతిపాదనలు తప్పో ఒప్పు తెలియ చేయండి.
- (a) వ్యాపారం, రవాణా, సమాచారముల వలన ప్రజలు ఒకరికొకరు దగ్గరయ్యారు.
- (b) భారత, మరియు చైనా దేశాల మధ్య సాధారణ అంశం. ఆ రెండు దేశాలు ప్రపంచంలోని అతి పెద్ద ప్రజాస్వామిక దేశాలు కావడం.

35. Match the following :

2

- (a) Consumer Redressal system (i) Value Added Tax
(b) A type of tax levied on a product wherever its value is added (ii) Under which a consumer can file a complaint

ఈ క్రింది వానిని జతపరచండి.

- (a) వినియోగదారుల పరిష్కార విధానం (i) విలువ ఆధారిత పన్ను
(b) ఒక వస్తువుకు విలువ కలిసినపుడు దీనిపై విధించే పన్ను (ii) ఈ విధానంలో వినియోగదారుడు తన ఫిర్యాదును నమూదు చేసికొనవచ్చు

SECTION – B

విభాగము – B

36. What is meant by economic goods ? Give example.

2

ఆర్థిక వస్తువులు అనగానేమి ? ఉదాహరణ ఇవ్వండి.

37. Explain capital formation with the help of an example.

2

మూలధన కల్పన అగనానేమి వివరించి ఉదాహరణ సహాయంతో తెలపండి.

38. Distinguish between 'Product based' and 'Process based' division of labour.

2

ఉత్పత్తి ఆధారిత మరియు ప్రక్రియ ఆధారిత శ్రమ విభజన మధ్య తేడాను తెలపండి.

39. With the help of following table, find out Average costs.

2

No. of units produced	Total Cost	Average Cost
10	100	—
15	150	—

ఈ క్రింది పట్టిక సహాయంతో సగటు వ్యయాన్ని కనుగొనండి.

ఉత్పత్తి యూనిట్స్	మొత్తం వ్యయం	సగటు వ్యయం
10	100	—
15	150	—

40. State any two factors affecting supply.

2

సప్లయ్ ని ప్రభావితం చేసే రెండు కారకాలను తెలపండి.

OR/లేదా

State any two factors affecting demand.

డిమాండ్ ను ప్రభావితం చేసే ఏదైనా రెండు కారకాలను తెలపండి.

41. Distinguish between substitute goods and complementary goods. 2
ప్రత్యామ్నాయ మరియు పూరక వస్తువుల మధ్యగల తేడాను తెలపండి.

42. Why does demand curve slope from 'Left to Right' in downward direction ? 2
ఎందుకు డిమాండు రేఖ ఎడమ నుండి కుడికి క్రిందికి వాలి వుంటుంది ?

OR/లేదా

Why does a supply curve slope upwards from 'Left to Right' ?
ఎందుకు సప్లయ్ రేఖ ఎడమ నుండి కుడికి పైకి వాలి ఉంటుంది.

43. Explain any two functions of a Commercial Bank. 2
వ్యాపార బ్యాంకుల రెండు విధులను తెలుపుము.

OR/లేదా

Explain 'Medium of Exchange' function of money with the help of an example.
వినిమయ మాధ్యమంగా ద్రవ్యం యొక్క విధులను ఉదాహరణతో వివరించుము.

44. What is meant by primary data ? Give example. 2
ప్రాథమిక దత్తాంశము అనగానేమి ? ఉదాహరణ ఇవ్వండి.

OR/లేదా

What is meant by secondary data ? Give example.
ద్వితీయ దత్తాంశము అనగానేమి ? ఉదాహరణ ఇవ్వండి.

45. If $\bar{X} = 10$ and $N = 5$, find out ΣX . 2
ఒక వేళ $\bar{X} = 10$ మరియు $N = 5$, ΣX ను కనుగొనండి.

OR/లేదా

If $N = 10$ and $\Sigma X = 100$, find out Arithmetic Mean ($\bar{X}$).
ఒక వేళ $N = 10$ మరియు $\Sigma X = 100$ అంక మధ్యమును కనుగొనండి. ($\bar{X}$)

46. Describe importance of secondary sector in providing consumer goods. 2

వినియోగ వస్తువులను అందించడంలో ద్వితీయ రంగం యొక్క ప్రాముఖ్యతను చర్చించుము.

47. Distinguish between 'Labour Intensive' and 'Capital Intensive' Technique of production. 3

ఉత్పత్తిలో శ్రమ సాంద్రత మరియు మూలధన సాంద్రత పద్ధతుల మధ్య తేడాను తెలపండి.

48. Draw a 'Demand Curve' with the help of data given below : 3

Price per unit in ₹ :	5	10	15
Quantity demanded :	30	20	10

ఈ క్రింది దత్తాంశం ఆధారంగా డిమాండ్ వక్రరేఖను గీయండి.

యూనిట్ ధర ₹ :	5	10	15
డిమాండ్ పరిమాణం :	30	20	10

OR/లేదా

Draw a 'Supply Curve' with the help of data given below :

Price per unit in ₹ :	10	20	30
Quantity supplied :	100	200	300

ఈ క్రింది దత్తాంశం ఆధారంగా సప్లై రేఖను గీయండి.

యూనిట్ ధర ₹ :	10	20	30
సప్లై పరిమాణం :	100	200	300

49. What is meant by a 'Barter System' ? Give example. 3

వస్తుమార్పిడి పద్ధతి అనగానేమి ? ఉదాహరణతో తెలపండి.

OR/లేదా

Differentiate between Bank and Banking. Name any two types of Banks in India.

భారత దేశంలో బ్యాంకు మరియు బ్యాంకింగ్ మధ్య తేడాను తెలుపుతూ రెండు రకాల బ్యాంకుల పేర్లను తెలుపుము.

50. Explain the concepts of 'Central Tendency'. 3

కేంద్రీయ ప్రవృత్తి భావనను వివరించుము.

51. What do you mean by 'Sustainable Development' ? State any two ways through which we can contribute to sustainable development of the country. 3

స్వావలంబన అనగానేమి ? స్వావలంబన కి దోహద పడే ఏవైనా రెండు మార్గాలను తెలుపుము.

OR/లేదా

What is meant by Air pollution ? Write any two causes of Air pollution.

వాయు కాలుష్యం అనగానేమి ? వాయు కాలుష్యానికి గల రెండు కారణాలను వ్రాయండి.

52. Describe any three causes of soil degradation. 3

భూక్షీణతకు గల మూడు కారణాలను తెలపండి.

53. What do you mean by International Trade ? State it's any three benefits. 5

అంతర్జాతీయ వ్యాపారం అనగానేమి ? దాని 3 లాభాలను తెలపండి.

OR/లేదా

State the features of Economy of U.S.A.

అమెరికా (U.S.A.) ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క లక్షణాలను తెలపండి.

54. What do you mean by Environment ? Explain the significance of the environment. 5

పర్యావరణం అనగానేమి ? పర్యావరణం యొక్క ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.
